

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta

8.12.2005

Opetusministeri Antti Kalliomäki
Opetusministeriö

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Asia **TASA-ARVOASIAIN NEUVOTTELUKUNNAN KANNANOTTO
NAISTUTKIMUKSEN ASEMAN VAHVISTAMISESTA**

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta esittää, että naistutkimuksen pääaineistamisoikeus tulee myöntää niille yliopistoille, jotka sitä opetusministeriölle esittävät. Naistutkimus tulee sisällyttää pääaineena 14. heinäkuuta 2005 annettuun asetukseen ”Opetusministeriön asetus yliopistojen koulutusvastuun täsmentämisestä, yliopistojen koulutusohjelmista ja erikoistumiskoulutuksista” pääaineoikeuden myöntämisen yhteydessä. Tämä esitys tulee ottaa huomioon kevään 2006 tulosneuvotteluissa.

Hallituksen tasa-arvo-ohjelmaan (2004-2007) on kirjattu tavoite, jonka mukaan opetusministeriö kiinnittää huomiota naistutkimuksen asemaan tulosohtausprosessissa. Tavoitteena on hallituskauden aikana varmistaa naistutkimuksen asema osana yliopistotason tutkimusta.

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta pitää hallituksen tavoitetta erittäin tärkeänä ja esittää naistutkimuksen pääaineistamista yhtenä konkreettisena keinona naistutkimuksen aseman vahvistamiseksi. Tässä kannanotossa esitetyt näkemykset on valmisteltu tasa-arvoasiain neuvottelukunnan syksyllä 2005 nimeämässä työryhmässä, jossa on jäsenenä viisi naistutkimuksen professoria.

Naistutkimus on vakiintunut ja institutionalisoitunut suomalaisiin yliopistoihin perus- ja aineopintojen, sekä syventävien ja jatko-opintojen tasolla. Suomalaisen naistutkimuksen ensimmäinen tieteenala-arviointi vuonna 2002 antoi naistutkimuksen kehityksestä ja laadusta erittäin positiivisen arvion. Loppuraportti suositteli naistutkimuksen vakiinnuttamista oppiaineena jolla on tutkinonanto-oikeus. Jyväskylän ja Tampereen yliopistot sekä Åbo Akademi ovat jo useana vuonna esittäneet opetusministeriön kanssa käydyissä tulosneuvotteluissa naistutkimuksen pääaineistamista yhteiskuntatieteellisellä koulutusalaalla, siinä kuitenkin onnistumatta. Samoin Suomen Naistutkimuksen Seura on kiinnittänyt huomiota asiaan kevään 2004 tulosneuvotteluiden yhteydessä.

Korkeatasoista nais-, mies- ja sukupuolitutkimustietoa tarvitaan poliittisen päätöksenteon pohjaksi sekä kansallisesti että Euroopan unionissa. Sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen on nostettu pääministeri Matti Vanhasen hallituksen tasa-arvo-ohjelman yhdeksi laajimmaksi ja vaativimmaksi tavoitteeksi. Amsterdamin sopimuksen 3. artiklan mukaisesti tasa-arvo on otettava huomioon sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen periaatteen mukaisesti Euroopan yhteisön toiminnassa.

Hallituksen tasa-arvo-ohjelman kohdassa 12. Valtavirtaistaminen ja tasa-arvon edistäminen valtionhallinnossa todetaan seuraavaa: ”Hallitus toimeenpanee sukupuolten välisen tasa-arvon valtavirtaistamisen koko valtionhallinnossa. Sukupuolivaikutusten arviointimenetelmiä kehitetään ja arviointi otetaan osaksi lainsäädännön ja valtion talousarvion valmistelua”.

Sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen luo uusia ja alati kasvavia työmarkkinoita sekä Suomessa että Euroopan unionissa. Hallituksen tasa-arvo-ohjelman ohella paineita työmarkkinoille ovat luomassa myös EU-ohjelmien tasa-arvon edistämistavoitteet. Sukupuolinäkökulman huomiointi ja sukupuolivaikutusten arviointi edellyttävät asiantuntijoita sekä tutkimustietoa. Naistutkimuksen opinnot valmistavat nais-, mies- ja sukupuolitutkimuksen asiantuntijoita, joilla on merkittävä tehtävä useilla kulttuurin ja yhteiskunnan toimialoilla.

Puheenjohtaja

Sirkka-Liisa Anttila

Pääsihteeri

Hannele Varsa